

IZHAJA VSAK DAN

Izidi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih navodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, v eni naslednji vrsti K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema inštalni oddelak uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uveljavljeno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokodelci se ne vračajo. Naročnina, oglašila in reklamacije se pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik: **STEFAN GODINA**. Lastnik: koncesor lista „Edinost“. — Nastanila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Kralj Peter obišče cesarja Frana Josipa.

DUNAJ 18. — Določeno je, da obišče srbski kralj Peter cesarja Frana Josipa dne 22. maja t. l. v Budimpešti.

BELIGRAD 18. V političnih krogih, tudi radikalnih, se govori, da obisk kralja Petra dovede brezdvomno do daljnjega zblizanja med Srbijo in Avstrijo, kar da ne odgovarja le željam Pašičeve vlade, temveč tudi željam srbskega naroda. Vendar ni izključeno, da bodo vsaj vseučilišni dijaki protestirali proti obisku.

Gibanje francoskih vinogradnikov ponehalo.

REIMS 17. Razun iz Fontaine-sur-Ay, kjer je bil zažgan gozd in je pogorelo več hektarjev gozda, ne poročajo doslej iz vsega ozemlja vinogradnikov o nikakem incidentu.

Nesreča s topiči.

GRADEC 18. Minule praznike je bilo na celim Stajerskem o priliki streljanja s topiči težko ranjenih okoli 20 oseb.

Francoski predsednik v Tunisu.

BISERTA 17. Danes sta dospele semkaj italijanska in angleška eskadra, da pozdravite francoskega predsednika. Eskadri sta se usidrali ena poleg druge.

BISERTA 18. Predsednik Fallieres je takoj po svojem prihodu poslal angleškemu, italijanskemu in španskemu kralju brzojavke, v katerih se jim zahvaljuje za novi dokaz simpatije in občudovanja za njih lepe vojne ladje.

BISERTA 18. Predsednik Fallieres je vsprejel na krovu „Verité“ inozemske admirale, ki so ga prišli pozdravit ter je nato posetil inozemske poveljnike vojnih ladij.

Požar.

BUDIMPEŠTA 18. V občini Nagy Kincis v županiji Abanyi je danes nastal ogenj v hiši vaškega sodnika, ki je v četrt uri upepelil poslopje ene ulice z vsemi postranskimi poslopi. Zgorelo je tudi mnogo živčevja in krme ter kmečkega orodja. Večina škode je pokrita z zavarovalnino. — V občini ZebeNyse v barnski županiji je začelo goreti danes opoldne. Pogorelo je 12 hiš s postranskimi poslopi. Zgorelo je tudi mnogo živčevja in krme.

INOMOST 18. Radi nepredvidnosti nekaterih izletnikov je včeraj v gozdu Kranebittnerklange nastal požar, ki se je zelo hitro razširil in trajal celo noč. Zgorelo je okoli 30 oral državnega gozda. Požar je vničil tudi telefonsko zvezo Inomost-Dunaj.

GRADEC 10. 1000 prebivalcev broječa vas Oldach pri Judenburgu je od danes zjutraj v ognju. Požar je nastal na dveh nasprotnih krajih.

HANOVER 18. V Lindavu so se igrali otroci z vžgalicami in povzročili velik požar, ki je vpepelil 50 hiš. Veliko kmetov je izgubilo vsled požara vse svoje premoženje. Pogorela je tudi bolnišnica; k sreči so mogli bolnike rešiti. Zgorelo je tudi mnogo živine.

Boj z roparji.

LODZ 17. Policija je včeraj v Wyzewi ulici obkolila neko hišo, kjer so bili skriti

roparski morilci, ki jih je iskala. Roparji so vsprejeli redarje s strelji, vsled česar je bilo pozvano na pomoč vojaštvo, ki se pa ni udeležilo boja. Zločinci se niso udali, marveč so zažgali hišo. — V boju s policijo so bili trije roparski morilci ubiti in eden težko ranjen. — Boj je trajal 12 ur.

Iz Maroka.

TANGER 17. Pisma iz Feza od 9. t. m. zjutraj ne poročajo nič novega. Nasprotno pa poročajo pismo dospelo dne 10. t. m. od mehale o velikih izgubah prejšnjega dne. Rod Šerarda je izgubil deset, Ben-Mtir pa štirideset ljudi. Ne ve se, gre li za boj pred zidovi Feza ali z mehale. Druga poročila manjkajo, ker ni došel noben kurir.

TANGER 17. Neki včeraj predpoludne semkaj dospeli kurir poroča, da je dne 9. t. m., ko se je mudil v ozemlju Uled Curša, čul iz vzhodne smeri iz šotora mehale streljanje iz pušk. Boj, o katerem govori pismo došlo od mehale z dne 10. t. m., se je bržkone vršil med to poslednjo ter med rodom Šerarda, ki je dobil ojačenje od Beni Mtira.

MADRID 17. — „Imparcial“ poroča iz Feza od dne 9. t. m.: Beni Uaghain so prestopili k sovražniku, ki je mesto obkolil še tesneje. Topništvo pod poveljem polkovnika Mangina bombardira že od zjutraj rano sovražni tabor. Beni Mtir so oplenili ozemlje Mtar ul Adyama, pri čemer so ubili mnogo urojenecv in zažgali hišo bagdadija. Konzuli so prepovedali Evropejcem, da ne smejo iz mesta. Položaj je jako resen.

MADRID 17. „El Mundo“ poroča iz Feza z dne 9. t. m.: Beni Uaghain, ki se jih je doslej smatralo za pristaše sultanove, so skupno z Beni Mtiri napadli glavno mesto, katerega vrata so našli zaprta. V mestu, kjer se je število braniteljev zmanjšalo, se opaža začetke upora. Začelo je tudi pomanjkovati živil.

Zmešnjave v Meksiki.

CHIAHUAHUA 17. Po poročilih od zanesljive strani so razdejane železniške zveze ključnim mestom v državah Durango, Coahuila in Zacatecas. Na tisoče prebivalcev, ki se ne udeležujejo boja, so bili odrezani od prometa. Mnogo ljudi zapušča svoje delo, da se združijo z ustaši. Tukaj vlada mnenje, da se revolucija na jugu čim dalje bolj razširja.

DOUGLAS 17. V bitki pri Agua Prieta so ustaši uspešno odbili napad zveznih čet. Pozneje so napravili nove utrdbe. Govori se, da so njihove izgube male, dočim so zvezne čete izgubile mnogo ljudi. Ameriško carinsko hišo je zadelo več krogelj. Dva ameriška vojaka sta bila ranjena.

WASHINGTON 17. Senator Home je stavil v senatu predlog, naj bi senat naložil komisiji za unanje stvari, da prične poizvedovati o položaju v Meksiki, ker sta v nevarnosti življenje in lastnina Severo-Amerikancev.

WASHINGTON 18. Predsednik Taft ni hotel dati povelja, da bi ameriške čete prekoračile mejo, ker se boji, da bi prekoračenje meje razsrdilo meksikansko prebivalstvo proti tisočim Amerikancev, ki bivajo v Meksiki. Predsednik je dal pribivalcem v

radi nekega notranjega nemira, a kako jej proti njeni volji begajo oči med ljudstvo, kako jih s težavo namerja v molitvenik — Kristof je pričel obžalovati nekdanjo oboževano svojo Gito in občutil je v sebi neko ravnodušnost proti njej.

Komaj je čakal na konec maše, da bi o tem na samem govoril s Petkovičem. Omamljen od tega, kar je videl, in nejevoljen, kakor že nikdar v svojem življenju, je šel iz cerkve, kamor je odpeljal Petkoviča za roko.

„Povej mi odkritosrčno, prijatelj,“ je pričel Domjanič zelo vznemirjeno, „kaj misliš o Giti?“

„Kako misliš ti to?“

„No, če je v resnici pobožna, ali samo tercijska, potem mi je žal za vsako minuto, da sem jo ljubil.“

„Ne misli na njo!“

„Kristof je hotel nekaj reči, pa je obmolnil... Bilo mu je tako kakor fantu, ki se mu je ljubica izneverila. Ako je to storila iz ljubezni, to bi se še dalo prenesti, ali če je radi castihlepija... nikdar! Tako jezen ni bil še takrat, ko ga je prisilila baronica, da se je odrekel Giti.“

Ljudstvo je vrelo iz cerkve. Odličneži so spremili Gito v sprevedu v jezuitsko poslopje kraj cerkve, kjer so obsuli dobrotnico s čestitkami in jo počastili. Na to je bil velik, sijajen obed, na katerem je bilo nad sto povabljenecv.

Douglasu svet, naj se umaknejo iz nevarne zone.

NEW-JORK 18. Glasom neke brzojavke iz Douglasa je vodja ustašev v Agui Prieta, Garcias, v minoli noči prekoračil mejo in se je za svojo osebo udal vodji ameriških čet. Boj je ponehal okoli 11 ure po noči. Ustaši so ostali na svojih pozicijah.

NEW-JORK 18. Kakor poročajo iz Douglasa, so se ustaši danes zjutraj umaknili iz Agua Prieta. Ob svitu so vladne čete zasedle mesto.

Turčija.

CARIGRAD 18. Glasom komunikeja vojnega ministerstva sta bila pri utrjeni stražnici Nostrovo aretirana dva človeka, ki sta skušala utihotapiti dinamit preko turško-bolgarske meje.

CARIGRAD 18. Več valjev je dospelo semkaj. Govori se, da so bili vsi valiji pozvani v Carigrad, da poročajo o tekočih poslih in prejmejo navodila.

Protigrški boj kot se je poostiril.

CARIGRAD 18. Protigrški boj kot se je izlasi v Smirni poostiril. Vinogradi dveh Grkov so bili uničeni. Policija v Smirni je izgnala pet Grkov, otomanskih podanikov in enega Grka helenskega podanika.

Dunaj 17. Cesar se je danes povrnil iz Wallsee-ja.

Bordeaux 17. Španski kralj Alfons je danes popol. dospel semkaj.

Dunaj 18. Cesar je danes predpoludne vsprejel skupnega finančnega ministra v tridseturni audijenci.

Belgrad 18. Včeraj je došel semkaj novi nemški odposl. baron Gissingen.

London 18. Španski parnik „San Fernando“ ki je plul v Liverpool, se je potopil pri rtu Finisterre. Nemški parnik „Portimao“ je prepeljal štiri mornarje v Oporto, drugih 21 jih je utonilo.

Libava 18. (Petr. brz. ag.). Borzni odbor je odredil, da se delavni čas tukajšnjih pristaniških delavcev podaljša za eno uro, ne da bi jim za to dalo primerno plačo. Radi tega so delavci ustavili delo.

Carigrad 18. Zastopniki avstroogrških trgovinskih zbornic so danes dospeli semkaj na Lloydovem parniku „Leopolis“. — Vsprejeli so jih delegatje trgovinske zbornice, mestne prefekture in avstroogrške kolonije.

Pariz 17. „Ag. Havas“ poroča iz Aten: V kratkem se zopet obnovijo diplomatski odnosi med Grško in Rumunsko. — Tajnik Kampos, prideljen ministerstvu za unanje stvari je imenovan odposlancem v Bukarešti.

Rim 18. Kardinal Cavicchioni je danes po noči umrl.

Zenta 17. Na strehi tukajšnje mestne hiše je včeraj nastal ogenj, ki je vsled viharja segel tudi na 200 metrov oddaljeno stolnico. Streha in kor stolne cerkve sta pogorela. Notranjo upravo so zamogli rešiti. V mestni hiši so se udrli stropi več uradnih sob. Inženirski urad z arhivom je pogorel. Škoda, ki znaša 250.000 K, je pokrita z zavarovalnino. Ponesrečil ni nihče.

Atene 18. Udeležitelji izleta dunajskih vseučilišnih dijakov so dospeli semkaj. Prirčno so jih vsprejeli senat tukajšnjega

Pater ni pozabil tudi na kmete. Na travi okrog cerkve so pekli na ražnjih jance in točili vino. Veselica se je kmalu razvila v ples.

Po Giti želji so imele nune sv. Klare in njihove gojenke ostati pri obedu. A ker je bilo treba na obed dolgo čakati, so si nune in gojenke kratile čas, kakor so si vedele in znale. Bilo jim je tako lepo in prijetno v tej krasni naravi, kjer so se čutile svobodne in kjer se jim je prikazovalo veselje mnogo lepše in veselejše, nego za nemim samostanskim obzidjem.

Kristof in Petkovič sta tudi zašla med ljubeštvom; neprestano je premišljal Domjanič o Giti in pri tem mu je kipele in vrelo od jeze.

„Glej Jeleno!“ je zaklical naenkrat Petkovič Kristofu.

Kristof je pogledal in zapazil, da prihajajo Jelena, Magdalena in sestra Judita, dalnja sorodnica Petkoviča, ravno njima nasproti. Niso so se mogli ogniti, morali so obstati in spregovoriti nekaj besedi.

Plemiča sta pozdravila ter so obstali vsi.

„Dolgo vas že nisem videl, sestra Judita!“ je pričel Petkovič navaden razgovor s svojo sorodnico, in pri tem je večkrat pogledal na Jeleno.

Mednje je zajezdil neki star plemič, pa jih je razdelil. Petkovič je ostal z Judito in

vseučilišča, zastopnik naučnega ministerstva in veliko število grških dijakov. Danes zvečer bo na čast avstrijskim dijakom v vseučiliščnem poslopju slovesen vsprejem.

Buenos-Aieres 18. Vsled groznih nallivov je nastala tukaj velika povenjenj. Več hiš se je podrla in utonilo je tudi mnogo ljudi.

„Državna stranka“.

Iz nekega oklica, došlega nam z Dunaja na nemškem jeziku, doznajemo, da snujejo tam neko novo stranko, ki bo nosila ime „reichspartei“ — ime državne stranke in ki da hoče aktivno poseči tudi v predstoječo volilno borbo.

No, odkritosrčno rečeno: z načinom, kakor napoveduje svoje rojstvo in opravičuje svoj nastop, ne bila srečna.

Pripoznano bodi, da karakteristika dosedanjih političnih razmer v Avstriji, in pa razlaganje vzrokov tej neizrečeni mizeriji, vsebujeta tudi mnogo resnice. Ali ravno to, kar je resničnega, so same znane stare stvari, so lamentacije, ki jih recitira vsaka vlada in jih naglašajo vse stranke dan na dan.

Čujmo le!

V Avstriji je vse nezadovoljno s političnimi razmerami, vse je nejevoljno, ker narodni spori ne morejo priti do nikake rešitve, vse je ogorčeno radi neuspešnosti parlamentarnega delovanja, in vse je razjezeno radi gospodarskega in kulturnega mrtvila.

Je-li trebalo, da še le nastopi kaka nova stranka, da nam pove, kar že — vemo vsi in da še-le kaže na zlo, ki je občuti sleherni državljani na svoji lastni koži, po škodi, ki jo trpe vsi njegovi interesi — kulturni in gospodarski — vsled političnega kaosa, ki vlada v naši državi?!

Ne, radi tega res ni bilo potrebno, da se trudijo reichsparteilerji!

Ali čujmo dalje! Morda pride kako razodetje glede vzrokov tej avstrijski politični mizeriji! Sledi resnica sicer. — Ravno zato pa, se ti močje, ki se napovedujejo kakor avstrijski mesije, trudijo po nepotrebnem in nosijo — vodo v morje in s patriotično skrbjo odpirajo vrata, ki so — odprta. Govoreč o vzrokih avstrijski krizi, ponavljajo le, kar govorijo in vedo že vsi drugi in kar so tudi že sami povedali v uvodu: vsa mizerija izhaja iz narodnih prepirov, ki so vzrok, da državni zbor ne more priti do koristnega dela in onemogočujejo vsaki napredek, vsako gospodarsko in kulturno povzdigo. Zato je tudi konkluzija v oklicu povsem pravilna: ako hočemo ozdraviti bolno Avstrijo, moramo odpraviti vzroke bolezni — moramo poravnati narodne spore!...

Toda to je menda tako enostavno in samo obsebi umevno, da res ne treba še-le odpirati — odprtih vrat.

V tem so — povdarja oklic — vsi jedini, ali drugo vprašanje je: kako? No, bodimo pravični in priznajmo, da se oklic reichsparteilerjev bavi tudi s tem vprašanjem ter konstatuje, zopet — notorično resnico, da v tem pogledu ni — jasnosti in složnosti v sodbi.

Toda čujmo, dalje! Morda pride sedaj kaj novega, originalnega, odrešilnega!

Magdaleno na eni strani, a Domjanič in Jelena na drugi. Obadva sta bila v zadregi.

„Vi ste bili bolni, gospica!“ je spregovoril prvi Domjanič.

„Mislimi so že, da ne ozdravim,“ je odgovorila Jelena, gledajoč z dražestno zadrego Domjaniču v obraz, „ali sem vendar, hvala Bogu, ozdravila.“

„In sedaj ste vedno pri materi?“

„Ne, jaz in Magdalena sva v samostanu.“

„V samostanu?“ je ponovil Domjanič vprašujoče ter upr nehotе svoje oči v velike črne Jelenine oči.

„Že tri mesece sva pri klarisinjah. Zelo nama ugaja pri sestrah.“

„Kdo vas je poslal med nje?“ je vprašal Kristof nestrpno. „Ali je vas morda mama odpravila v samostan?“

„Ne, sami sva tako hoteli. Ali zakaj vprašujete to?“

„Nič, mislim sem,“ je odgovoril Kristof zmeden, „da bi bilo boljše za vas, da bi bili na deželi. Med tem zidovjem bi mogli še zboleti.“

„Tako je nama lepo tu. Naša sestra Judita,“ je rekla Jelena in pokazala pri tam na sestro, ki se je razgovarjala s Petkovičem, „je pravi anđelj. Medve jo ljubivi tako, da ne bi se mogli nikdar ločiti od nje.“

„Pazite, da radi nje sami ne postanete nuna,“ je rekel Kristof napol v šali, napol v resnosti. (Pride še.)

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

„Vivat, vivat!“ so zaklicale poluglasno nekatere gospe kimajoč z glavo Giti, ki je komaj vspela malce dvigniti glavo in se malo nakloniti onim, ki so jo pozdravili na ta način.

Med drugimi plemiči v cerkvi je bil tudi Kristof Domjanič, ki ga je njegov drug komaj vprlekel k tej slavnosti. Ves čas je pazno motril Gito in videlo se je, da se ga je ta svečanost prijela zelo čudno. Njegov obraz je postajal resen, skoro mračen.

„Kaj je to z Gito?“ je premišljal o sebi nekdanji zaročenec lepe vdove, v katerem še ni ugasnila ljubezen do nje. „Najprvo obljuba vdovištva, a sedaj ta slava... Postala je tercijska, brez dvoma. Ali to gotovo ni od srca, temveč iz ženske ničemerosti.“

Kristof se je sedaj spomnil njene odločne želje, da pusti Jeleno in pričel je čim dalje bolj sumiti v resnost Gitiine pobožnosti, čim dalje jo je opazoval, kako je klečala. Kakor na ogled postavljena vsemu svetu, kako hoče biti prisotna, pa ne more

Najprej — grenko razočaranje. Sledi namreč *slavospev sedanji vladi*, ki je izdaja spričevalo, da se pošteno trudi za zdravljenje avstrijske bolezni. Na to pa zopet sledi sentenca, ki vas pomirja in spoprijaznjuje. Zistem zdravljenja od strani vlade da je zgrehen v toliko, v kolikor se ravna le po posamičnih simptomih, kakor se pojavljajo — sedaj na Češkem, sedaj v Istri itd. — mesto da bi se obrnil proti skupni notranji bolezni: *narodno vprašanje treba rešiti za vso državo!*

Gotovo! Saj tako govore že davno oni, ki jih vodi pravilno spoznanje, da edino možna resnična rešitev je v *zadovoljenju vseh narodov!* A ravno temu spoznanju so se doslej dosledno odtelale vse vlade, kader-koli so se lotevale avstrijskega problema. In sicer so se izogibale na dvojno stran, da so že a priori same izključale vsako rešitev. V prvo so hotele gasiti ogenj tam, kjer je slučajno ravno vsplapolalo, pri čemer so se pa redno omejevale le na češko ozemlje, a v drugo so posredovale vedno s skrivno mislijo, da se kolikor le možno ohranja avstrijska politika na tiru stare tradicije germanizma in veličanstva birokratskega.

A posebno v visoki meri je vstrajala v tem grehu Bienenrothova vlada. V prvo je mislila vedno edino le na sporazumljenje na Češkem in je prav istodobno dopuščala in favorizirala na slovensko-nemški meji najhujše nemške orgije in je s tem nedolžno negirala tisti pogoj za rešenje avstrijskega problema, na kateri kaže tudi opetovano omenjeni okoliščina: da je namreč reševanje raztegniti v vsem obsegu na vse narode in vse dežele! V drugič pa je na vsem posredovanju tudi na Češkem vsikdar delala le na to, da se zgodi le to in toliko, kar in kolikor Nemci hočejo, mesto da bi bila z isto resnostjo in odločnostjo enakomerno pritiskala na Čeha in na Nemce. To grdo zavratnost v namenu pa je Bienenrothova vlada znala skrivati v navidezno pravilno formulo, češ: nikakih sprememb v narodnem pogledu, ako ne pritrdita obe prepirajoči se strani — Nemcem nič novega, ako ne pritrdi Čehi, Čehom nič, ako ne pritrdi Nemci! A ravno ta navidezno pravilna formula je v resnici vsebovala največje oviro proti vsakemu sporazumljenju. Kajti Nemcem, ki so beati possidentes in nasičeni v vsakem pogledu, je bilo lahko odrekati se vsaki spremembi, da le Čehi nič ne dobe!

Tako, kakor je Bienenroth hotel, se ne sme reševati avstrijskega narodnostnega spora, ker je že a priori izključen vsaki vspeh.

S hvalo Bienenrothovemu načinu reševanja avstrijskega problema ne pridobimo reichsparteiljeri zaupanja Jugoslovancem, še manj pa vero, da bi s snovanjem „državne stranke“ koristili stvari pomirjenja. Korenika zla, ki je dovelo do sedanjega političnega kaosa v Avstriji, je bila ravno v centraliziranju in uniformiranju vse uprave. Sedaj pa bi hoteli ti novi mesije centralizirati in uniformirati tudi strankarsko-politično organizacijo. To ne gre, ker se protivi narodnostni strukturi države. Naša država ne potrebuje prav nič nobene „državne stranke“ za širjenje in utrjevanje smisla za potrebe države. V to treba marveč zadovoljnosti v vseh delih države. Če bi zadovoljili vse narode in jim s tem utrdili vero, da je vsem zagotovljeno svobodno narodno življenje v tej državi, potem navstanejo same po sebi v vsakem narodu politične organizacije, ki bodo praktično zasledovale cilje, ki jih „reichspartei“ označa v svojem oklicu.

Saj nekaj sličnega priporoča tudi oklic v enem svojem odstavku, v katerem pravi, da naj bi členi nove državne stranke sestavljali *narodne zveze*, v katerih bi zopet imeli poslanci popolno svobodo v gospodarskih, kulturnih in verskih stvareh. Ali razlika je v tem, da bi ob taki organizaciji vedno obstajala nevarnost boja med posamičnimi narodnimi skupinami. Ne, pot do miru v Avstriji ne vodi preko nobene „državne stranke“, pač pa *more izvedenje principa popolne narodne avtonomije skrbiti narodna navskrižja do najmanje mere!*

V tem znamenju je rešitev avstrijskega problema!

Istrski dogovor.

Dunajski „Slavisches Tagblatt“ je prejel iz Trsta nastopno poročilo, datirano z dne 14. aprila:

O konferencah, ki so se vršile dne 6. in 7. aprila v ministerstvu za notranje stvari na Dunaju med zastopniki italijanske in slovenske narodnosti, ste že poročali in ste precej dobro predvidjali vspeh teh dogovorov. Ze predvčerajšnjim sta oba kluba obvestila namestnika princa Hohenlohe, da sta brezpogojno vsprejela po svojih zastopnikih dogovorne točke.

Italijansko novinstvo trdi, da je zmaga na italijanski strani popolna. Slaba tolažba, kajti že dejstvo, da je ustanovitev nad 50 ljudskih šol s hrvatskim oziroma slovenskim učnim jezikom v najbližji petletni periodi zagotovljena ter da je vzdrževanje že obstoječih hrvatskih ljudskih šol v Pulji, Cresu in Malem Lošinj s potroškom kakih 50.000 K prevzela država, in nadaljnje dejstvo, da se slovanskim občinam dovolj proračuni: zadoščata že sama v dokaz, da so Slo-

vani Istre vsaj deloma izšli iz te krize kakor zmagovalci. Besedilo dogovorov, kakor sem je dobil od prijateljske strani, je sledeče:

1. Navzoči zastopniki obeh narodnih strank v mejni grofiji Istrski pripoznavajo v načelu potrebo in se izjavljajo sporazumljivimi, da se ustanovitve šol v Istri, ki sedaj čakajo rešitve, izvrše v teku razdobja najdalje 5 let, začeti s prvim januarjem 1912, in to sukcesivno in ob kolikor le možno enakomerni razdelitvi šolskih razredov na vsako posamično leto.

2. Kar se tiče ustanovitve šol s hrvatskim učnim jezikom v Pulji, Malem Lošinj in Cresu, je najdalje v teh 5 letih doseči med obema strankama sporazumljenje glede vsprejema teh šol v javno upravo.

3. Z ozirom na ta dogovor se od strani vlade poleg dosedanjega izrednega prispevka za povspenjanje ljudskega šolstva v Primorju zagotavlja nadaljen primeren znesek deželnemu šolskemu zakladu v olajšanju osebnih šolskih bremen za dobo te petletne periode.

4. Do dosege sporazuma v smislu točke 2. vsprejme vlada vse troške za vzdrževanje tam označenih zasebnih šol proti temu, da jej vzdrževatelj šole polaga primeren obračun o proračunu in zaključnem računu.

Na podlagi dogovora v smislu točk 1., 2., 3. in 4. se obvezujejo zastopniki obeh strank, da bodo skrbeli za to, da sklepi mestne občine Pula glede najetja posojila zadobe potrebno višje odobrenje. Tudi se obvezujejo, da se zavzamejo za rešitev še nerešenih občinskih proračunov, oziroma, da naknadno pritrdijo že dosedaj rešenim občinskim proračunom ter da umaknejo pritožbe, vložene proti odobrenju teh proračunov.

Dnevne novice.

Volilno gibanje. Dunaj 18. Na shodu zaupnikov vseh čeških društev in korporacij na Dunaju, je bilo sklenjeno postaviti kandidata za državnozbornske volitve v vseh dunajskih okrajih.

Spremembe v poveljstvu III. armadnega zbora. Poveljnik III. armadnega zbora general Karol Schikofsky je imenovan namestnikom poveljnika deželne brambe. Poveljstvo III. armadnega zbora je poverjeno FML baronu Leitnerju, poveljniku olomuške divizije.

Slovenske srednje šole. Na predlog dr. Šusteršiča je vsprejel c. kr. deželni šolski svet kranjski predlog na c. kr. učno ministerstvo, da se uvede na slovenskih srednjih šolah pouk v slovenščini za matematiko in klasične jezike.

Poveljnik 87. pešpolka polkovnik Avgust Daler je iz zdravstvenih ozirrov vpo-

kojen. „Slavisches Tagblatt“ prinaša v svoji velikonočni številki več prevodov iz slovanske lirike. V slovanskem delu so zastopani Zupančič („Grobovi tulijo“), Cankar, Kette, VI. Levstik in Jelenc.

Kdo bo starostni predsednik nove poslanske zbornice? Najstarejši poslanec razpuščenega parlamenta je bil dr. Alojz pl. Funke, ki je umrl letos v starosti 77 let. Po njem najstarejši je bil dr. Nitsche, 76letni mož, ki je resignoval na kandidaturu in mandat. Nastaja torej vprašanje, kdo bo v novi poslanski zbornici starostni predsednik? Ako ne bo izvoljen kak starejši poslanec, bo predsedoval dr. Viktor Fuchs, ki mu je sedaj 71 let. Poslanec je že nepretrgoma od leta 1879, torej celih 32 let. V letih 1898, 1899 in 1900 je bil predsednik poslanske zbornice. A kdo bo definitivni predsednik državnega zbora? Bržkone zopet dr. Robert Pattai, ako bo izvoljen v VI. dunajskem okraju, katerega zastopa že 25 let.

Ustaja v Albaniji.

CARIGRAD 18. Glasom neke brzjavke skadarskega valija so ustaši napadli neko poizvedovalno kolono, ki je bila iz Koplke poslana proti Kastrati. Ko so prišla ojačenja, so bili ustaši poginani v beg. Dva odredka strojnih pušk sta preganjala ustaše. General Targut Šefket paša je prišel včeraj z enim batalijonom v Sv. Ivan Medijski. General ostane tam v svrhu nadziranja izkrcavanja čet.

Za včeraj se ne javlja o nikakem spopadu v ustaškem ozemlju. Pri Kastrati je bilo šest vojakov napadenih iz zasede. Pri tem napadu so bili štirje mrtvi in eden ranjen.

CARIGRAD 18. Danes po noči je odplula v Sv. Ivan v Medui transportna ladja z enim maloazijskim redifnim batalijonom.

Iza Boljetinac.

CETINJE 18. Iza Boljetinac je, preje kakor se je vrnil v Turčijo, obiskal tukajšnjega turškega odposlanca, ki mu je ponudil prosti povratak, pod pogojem, da izroči turškim oblastnjam orožje, ter mu obljubil v kratkem popolno pomiloščenje.

Boljetinac pa se je odločno branil izročiti orožje, ter zahteval za-se in svoje drugove popolno svobodo za nošenje orožja. Glede amnestije je rekel odposlancu, da bi on verovatno obljubil le, ako mu kralj Nikola zagotovi, da se obljubo spolni.

Boljetinac se je podal iz Črnogore naravnost v Glovo, kjer je dobil od turških

oblastnih poziv, da se ima predstaviti kajmakanu v Gusinju ter mu izročiti orožje. Boljetinac je odgovoril, da o izročitvi orožja ne more biti niti govora, a če ima kajmakan z njim kaj govoriti, naj pride on k njemu.

Novi boji.

SKADAR 18. — Zveza s Šiso je zopet vspostavljena, cesto čuvajo čete. Višine so zasedene po ustaših. Minolo noč je prišlo ob črnogorski meji do boja, pri katerem so turške čete streljale preko meje.

CETINJE 18. Glasom vesti z meje, so čete, došle iz Gusinju predvčeraj prišle v ozemlje Klementov ter so prodirale do Kroke, ne da bi bile naletele na kako oviro. Včeraj jih je napadel rod Selištie. Podrobnosti o spopadu manjkajo.

V ozemlju Kastratov je prišlo ob 9. uri zvečer med ustaši in četami do boja, ki je trajal vso noč. Izid boja še ni znan.

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“ ima od borovo sejo danes v sredo 19. ob 3. uri popoldne v „Slovanski čitalnici“.

Strah pred kulturo! Tudi „Piccola“ je vest, da bo Ciril-Metodova družba gradila pri sv. Jakobu novo šolsko poslopje, spravila popolnoma iz ravnotežja, da vidi strašen slovanski naval (invasione slava) na svetojakobsko okrožje. E da, strah ima velike oči. Saj ko bi Slovenci hoteli zidati kako malo poslopje (una piccola scoletta, pravi „Piccolo“) ne bi bilo še tako hudo, ali ker hočejo zidati veliko moderno poslopje, ki bo po velikosti sličila celo bližnji občinski šoli — to je „Piccolo“ zmešalo glavo, da postaja v svojem strahu tako nizek, podel, da ugiblje, kje neki vzame družba toliko denarja.

Slepici! Toliko časa so slepili sebe in druge, da Slovenci so narod samih barbarov in beračev, pa ne morejo sedaj razumeti, od kod imajo toliko denarja v — kulturne svrhe. To je posledica njihovega lahkomišljenega potajevanja Slovencev in njihovega kulturnega in gospodarskega razvoja. Toliko časa so nas podcenjevali in tajili našo moč, da jih obhaja sedaj tem večji strah, ko vidijo naše batalijone — volilcev in vspevanje našega šolstva in ne morejo umeti, od kod toliko slovenske šolske mladine.

Grešili so pač trdovratno proti najelementarnejšim pravilom vojskovodstva: niso hoteli poznati nasprotne sile. Zato jih sedaj presenečanja toliko bolj bole. Pa tudi sedaj se ne morejo odločiti za pametno postopanje. Kriče o slovanski invaziji, kakor da bi še le sedaj slovanske trume silele v mesto. Ne gospoda, to ni nikaka invazija! To je marveč stari prarodni slovanski element, ki se je narodno vzdramil in ki se razvija po tistih naravnih zakonih, po katerih se razvija sleherni narodnost. Mari so nespametneži mislili, da se ta naš element ne razvija že zato, ker ga oni ne priznavajo?!

Kakor „Indipendente“ tako pozivlja tudi „Piccolo“ Italijane na obrambo svojih interesov in svoje narodne individualnosti. Pa dobro, saj nikdo ne odreja Italijanom te pravice. Kako se oni organizirajo narodno med seboj, kako hočejo braniti svoje nacionalne interese, to je njihova interna stvar. Samo to jedno zahtevamo od njih, da tudi oni priznavajo nam isto pravico in da ne pišejo grdi in sinuvarji na našo škodo. Če hočejo še nadalje boj, pa bodi — boj! Saj posledice, ako konec temu boju ne bo tak, kakor si ga predstavljajo oni, bodo morali le oni nositi. Vsakako pa ta prizor, ki ga nudijo sedaj Italijani, ta njihov strah pred našo mlado kulturo, nikakor ni v čast stari latinski kulturi. Njihov boj na političnem torišču, da-si tudi tam globoko kompromitirajo sredstva, ki jih rabijo, naj že bo: ali boj proti šoli, ta strah pred kulturo; to je nekaj sramotnega za italijansko ime. — To ovaja, da niti oni sami ne zaupajo več samim sebi, da niso gradili svoje stavbe na trdno skalo poštenega osvedočenja, marveč na pesek! Da, na pesek — renegatstva brez etične sile v sebi. Zato jih tako kompromitiruje ta njih strah pred slovensko — šolo!

Jezikovna enakopravnost na c. k. finančni direkciji v Trstu. Prejeli smo: „Buchauszug — Estratto del libro. Die Finanzverwaltung zahlt — L' amministrazione di finanza paga; Küstenland, Deutsch-italienisch“ tako nekako se glase nove pokojninske pobotnice, ki jih pošiljajo po pošti vpojočencem na dom. Prav tako, kakor da bi mi nič ne plačevali za pokojninski zaklad. Vprašamo slavno c. k. finančno direkcijo, ali so samo Lahi in Nemci zvesto služili in plačevali za pokojninski zaklad? Smo mari mi primorski Slovani kaki pritepenci, da nas nečete pripoznati v nobenem oziru? Ali se tako spoštuje ogromno večino prebivalstva v Primorju? In ali ne plačujejo ti prebivalci duvke za vzdrževanje tudi v as?!! Zahtevamo odločno, da nam pokojninske pobotnice in vse, kar nam gre, daste v slovenskem, oziroma v hrvatskem jeziku! In vedite, da ne bomo mirovali dotle, dokler ne dosežemo svoje pravice!

Proti zavarovalnici za slučaj nezgod, ki ima svoj sedež v Trstu, prihajajo od več strani pritožbe. Jedni tožijo, ker uprava tudi s slovanskimi in hrvatskimi delavci in podjetniki dopisuje izključno v italijanskem oziroma v nemškem jeziku, da-si je ogromna večina zavarovancev hr-

vatsko-slovenske narodnosti. Drugi zopet tožijo, da tudi v slučajih najhujših nezgod na delu ne morejo priti do v zakonu predvidjene podpore. Tretji jadikujejo zopet, da morajo preveč plačevati, ne da bi imeli od tega kake koristi.

Na vse pritožbe odgovarja „Svoboda“: Kar ste skuhali, pojejte! Pravite, da je večina zavarovancev našega naroda ter da se delokrog tega zavoda razprostira po naših deželah — Kranjski, Goriški, Trstu, Istri in Dalmaciji.

To je resnica, ki smo jo mi v Trstu že od nekdaj provedovali. Ali, ko je prišel dan obračuna z gospodarji na upravi tega zavoda, je-li tedaj pritožbam sledil primerno izdaten čin, da bi napravili konec temu italijanskemu paševanju? — Odgovorite vam, obrtniki in delavci, ki sedaj tožite, da vam italijanska gospoda vlevajo: plačaj in — molči!

Sedaj je odvisno vse akademsko razpravljanje o krvavih krivicah, ki jih mora trpeti naš narod od strani italijanske uprave rečenega zavoda. Vemo vsi, da so to ljudje, ki so jih naš kruh, naš znoj in trpljenje naših delavcev napravili objestne. Vemo, da bo obrtno sodišče odbijalo vsako pritožbo naših siromašnih delavcev, dokler bo njega pravorek odvisen od zdravniškega mnenja znanega italijanskega fanatika in njegovega druga. Zastonj so vsi protesti proti zapostavljanju našega jezika, dokler bodo v upravi sedeli ljudje à la Luzzato, ki celo po javnih lokalih žali naš narod s „ščavi“. Mi se moramo pripraviti, da temu italijanskemu gospodstvu napravimo konec z jednim jednim argumentom: na volitvah, ki naj spravijo upravo zavoda v roke večine njega zavarovancev!

Mladina na delo! Drugi sestanek slovenske mladine se bo vršil jutri v četrtek zvečer, v biljardni sobi „Slovenske čitalnice“ (Nar. dom.) Začetek ob 8. uri. Ker je že prvi sestanek bil prav lepo obiskan, upamo, da se naša mladina udeleži v častnem številu tudi jutrnjega sestanka, na katerem se bo bolj konkretiziralo, kako naj mladina pomaga pri tej volilni vojni.

Kdo ima volilno pravico? Volilno pravico na predstojajočih volitvah ima vsakdo, ki je avstrijski državljani, je dopolnil 24. leto življenja in biva že vsaj eno leto v občini. Torej kdor je avstrijski državljani, je imel dne 8. aprila t. l. 24. let in je isti dan že bival vsaj eno leto v Trstu, naj se podviza za to, da bo imel pri rokah vse potrebne dokumente, za slučaj, da mu bo treba reklamirati volilno pravico.

Izvrševati volilno pravico, je moralna dolžnost vsakega Slovenca! Pazite, da ne zgubite te pravice! To pravico izgubite, ako ne boste vpisani v volilni imenik in ne boste reklamirali, da se Vas vpiše. — Zatorej Slovenci! Pripravite se na reklamacije!

Koncert slavne pevske družbe Slavjanski v Trstu. Kakor smo že omenili, prispe ta izborni pevski zbor v Trst in priredi samo en koncert v veliki gledališki dvorani „Nar. doma“. Slavjanska gostuje ravnokar z velikanskim uspehom v Zenevi, dne 25. t. m. pa bo gostovala v Trstu.

K reklamacijskemu postopanju. Minister notranjih stvari je z odlokom od 10. aprila t. l. št. 13-8 odredil sledeče:

Glasom § 13, odstavek 8 volilnega reda za državni zbor je pri reklamaciji za vpis v imenik volilcev treba priključiti potrebne dokumente, ki dokazujejo volilno pravico kake osebe, ker se sicer na reklamacijo ne ozira. Te priloge so proste koleka.

Da se strankam, ki bi hotele uporabiti volilno pravico za se ali za druge, da priliko, doprinese dokaz o enoletnem bivanju v občini (§ 7. odst. 1 zakona od 26. januarja 1907 drž. zak. št. 15), bo v krajih, kjer je policijsko prijavljanje poverjeno državnim policijskim oblastnjam, naloga teh, da bodo, v kolikor to dovoljujejo obstoječe uredbe, dajale tozadevna potrdila o dobi prebivanja v dotični občini.

Volilci iz Rojanske okolice so vabljeni na sestanek, ki bo danes zvečer ob 8. uri v konsumnem društvu (pri cerkvi) v Rojanu.

Ker bodo na tem sestanku važni pogo-vori vabljeni ste, da se polnoštevilno udeležite.

Volilci IV. mestnega okraja. V sredo, dne 19. aprila t. l., se vrši sestanek slovenskih volilcev v gostilni „Economo“ ulica Economo — torej danes zvečer ob 8. uri in pol v tej gostilni in ne, kakor je bilo javljeno v včerajšnji številki. V četrtek zvečer ob 8. uri in pol je sestanek volilcev v gostilni „New-York“, koje lastnik je g. Ivan Perhanc, v ul. Gian Rinaldo Carli št. 10. Ti sestanki se sklicujejo v svrhu, da se ljudstvo pouči o reklamacijskem postopanju in o lokalih, v katerih se bomo lahko sestajali v prihodnji volilni borbi.

Volilni sestanek, ki je bil sklican za Kjarbolo Zgornjo na Velikonočni ponedeljek v gostilno „Jadran“ se je prelevil v volilni shod. Vsi gostilniški prostori so bili nabito polni. Sklicatelj g. Josip Šorn, je v kratkih besedah poslušalcem razložil namen in pomen reklamacij, ter jih pozivljaj, da si že sedaj preskrbijo potrebne dokumente, ker je gotovo, da bo magistrat veliko slovenskih volilcev izpustil iz volilnih imenikov. Predstavil je navzočim g. Ivana Škerjanca, kandidata IV. mestnega okraja, ki je v jedrnatih besedah pozivljaj slovenske volilce,

da oddajo svoje glasove slovenskim kandidatom, ki jih je postavilo politično društvo „Edinost“ v sporazumu s zaupniki mestnih okrajev. Ne gre se za osebe, ampak gre se za slovensko stvar, vsled česar ni mero-dajna oseba števne kandidata.

Omenjamo še k zaključku, da so se mavžoti mnogo zanimali za volilno gibanje ter stavili razna vprašanja glede reklamacij, glede prostega časa na dan volitve itd. na kar se jim je vse pojasnilo.

SLOVENC! — Zapomnite si: Izvrševanje volilne pravice je Vaša človeška, narodna in državljanska dolžnost!

Izseljenci na povratku. Predsinočnem je iz New-Jorka preko Napolja došel v naše pristanišče parnik „Saxonia“ Cunard Line, včeraj pa parnik „Argentina“ Austro-Amerikane tudi iz New-Jorka. S prvim parnikom se je povrnilo 327 izseljencev, z drugim 117 izseljencev, večinoma doma iz Ogrske.

„Slovenskega ilustriranega tednika“ 8. številka je pravkar izšla. Kakor vse dosedanje, je tudi ta veleznimiva. — Izmed slik omenjamo predvsem slike slovenskih in slovanskih poslancev s kratkimi živatopisnimi podatki. Nadalje slika laške kraljevske rodbine, nadaljevanje serije slik „slovenske narodne noše“ itd. Med tekstom je pač najzanimivejša statistika vseh slovenskih poslancev. Zbrani so tu podatki, koliko je bilo pri zadnjih državnozborskih volitvah volilnih opravičencev, koliko je dobil glasov kandidat narodno-napredne, klerikalne, socialnodemokratske stranke in koliko Nemci in Italijani. Ta statistika bo ravno z ozirom na bližajočo se nove volitve v državni zbor tem zanimivejša. Vsaka številka „Slovenskega ilustriranega tednika“ nam bolj prepričljivo kaže, da je bil ta list Slovincem res potreben. List je že danes, takorekoč ob svojem začetku, na tako lepi višini, da lahko konkurira z vsemi tujimi listi te vrste. Z ozirom na Slovence pa jih celo nadkriljuje, kajti prinaša naše domače slike, ki jih ne prinaša seveda noben tuj list. „Slovenski ilustrirani tednik“ lahko prav toplo priporočamo v nadomestilo za razne tuje liste te vrste, ki stoje ponajveč daleč za njim v vsakem oziru.

Nevrološke poštnice pošiljatelj. C. k. poštino in brzojavno ravnanstvo nam je doposlalo seznam onih priporočenih in navadnih poštinskih pošiljatev, ki so bile v mesecu marcu v oddelku za nevrološke poštnice pošiljatelj v Trstu odprte in so jim odpošiljatelj neznani. Ta seznam prinaša uradni list „Osservatore“ v polnem obsegu.

Tržaška mala kronika.

Samomor radi ljubezni. Blizu pomola Sv. Tereze so našli včeraj v morju truplo moža, v katerem so spoznali 28-letnega Karla Germek iz Rodika, delavca pri državni železnici, stanujočega v ulici Lucio Papiriano št. 6. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Juštu. Germekovi prijatelji trdijo, da si je Germek vzel življenje, ker deklet, s katerim je ljubimkoval, ni hotelo več vedeti o njem.

Nagla smrt. Predvčerajšnjim takoj po 1 uri popoldne je fregatni kapitan Aleksander Linzer, stanujoč v ulici Carlo Rinaldi 4, šel po Korzu. Tik pred hišo št. 21 ga je obšla omotica in kapitan se je zgrudil na tla. Nekateri samaritanski pasanti so ga prenesli v vežo omenjene hiše in potem v gostilno „Alla Città di Parenzo“, dočim so drugi telefonirali na zdravniško postajo. — Zdravnik, ki je bil kmalu na licu mesta, je poskušal oživeti bolnika, ali vsaka pomoč je bila zaman, kajti malo časa pozneje je izdihnil vsled kapi v možganih. Pozneje je prišel tja tudi zdravnik vojaške mornarice. Truplo so prepeljali v mrtvašnico vojaške bolnišnice.

Koledar in vreme. Danes: Leon IX. pap. — Jutri: Marcellin šk. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16.° Cels. — Vreme včeraj: lepo. — Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Temperatna malo spremenjena. Vetrovi od severnovzhoda.

Društveno vesti.

Pevsko društvo „Trst“ ima danes točno ob 8. uri zvečer izredno sejo, na katero so vabljene tudi pevkinje „Dramatičnega pevskega zbora“. Dnevni red zelo zanimiv — zato naj nihče ne manjka.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi vse odbornike na zelo važno izredno sejo, ki se vrši danes zvečer ob navadni uri. Predsednik.

Občni zbor „Delavskega podpornega društva“ se bo vršil dne 23. t. m. ob 10. uri zjutraj v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Razni predlogi in nasveti. 5. Volitev novega odbora. Člane se tem potom opozarja, da se volitev prične v soboto dne 22. popoldne ob 5. uri ter da traja do zvršetka občnega zbora.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ ima drevi ob 8. uri sejo. P. n. odborniki so naprošeni, da se je polnoštevilno udeležijo, ker je dnevni red jako važen.

Opozarjamo ob enem, da rok za prijave k dirki juniorjev je do 27. t. m. — Prijave

vsprejema g. Kranjc v kavarni Minerva ul. Acquedotto.

Dirkači, ki niso še dirkali, in oni, ki ne posedujejo nikakih daril so naprošeni, da se nemudoma prijavijo.

Podružnica „Glasbene Matice“. Danes zvečer ob 8. uri vaja za mešani zbor v običajnih prostorih „Del. podpor. društva“. Do koncerta bo samo še nekaj vaj, zato priporoča vsem pevcem in pevkam redno udeležbo. Pevovodja.

Nar. dol. organizacija.

V petek, dne 21. t. m. ob 7. in pol zvečer sklicuje odbor NDO društven sestaneke voznikov mesta in okolice v prostorih NDO, ulica Lavatoio št. 1. Vabljeni so vsi vozniki, da se vdeležijo tega važnega sestanka.

Slavnost 1. majnika. Slovenski delavci iz mesta in okolice! Kakor vsako leto, pozivljamo Vas tudi letos na čim slovesnejšo proslavitev 1. majnika! Zopet se približuje dan, znamenje onih postulatov, za katere se Vi borite skupno z delavstvom celega sveta. A ta dan zadobiva posebno važnost letos, ko Vam je treba pokazati pred vsem svetom, da stopite zvesto na strani NDO, da hočete tudi naprej složno in neupoljivo korakati pod zastavo NDO.

Delavci! Dočim se Vam objavi v prihodnjih dneh natančen vspeled slavnosti, ponavljamo svoj klic: Pripravite se na dostojno proslavitev Vašega praznika! Prihitite v čim večjem številu na prireditve NDO o priliki 1. majnika! Odbor NDO.

Izobraževalni odsek NDO naznanja, da priredi tekoči teden dve predavanji in sicer jutri 20. t. m. o predmetu: „Delo in kapital“. — Predava g. Andrej Munih, častnikar. — V soboto 22. t. m. pa bode predaval g. Ivan Zorec o pesniku Simonu Gregorčiču.

Obe predavanji vrše se v dvorani NDO v ul. Lavatoio št. 1, 1. — Vstopnina 10 stot.

Tovariši, vdeležite se teh predavanj v obilnem številu!

Zaupniki NDO so naprošeni, da se vdeležijo važnega sestanka danes, dne 27. aprila t. l. ob 7. uri zv. v prostore NDO. Sestanek velja pripravam za proslavitev 1. majnika.

Naše gledališče.

Minule praznike smo imeli tri predstave. V nedeljo popoldne so bili v tretji uprizorjeni „Kornevilijski zvonovi“, zvečer pa Tolstega „Vstajenje“; v ponedeljek pa so peli kakor benefično predstavo pevskega zbora „Dramatičnega društva“ „Mam'zelle Niltouche“.

Obe nedeljski predstavi sta bili srednje dobro obiskani, dočim je bil obisk v ponedeljek slab, kar je z ozirom na namen predstave zelo obžalovati.

Da je bil obisk slab, na tem je bilo krivo pred vsem to, da je zbog lepega vremena vse hitelo ven v naravo na sveži zrak prvih pomladanskih dni. Pa tudi sicer ravno na velikonočne praznike občinstvo ni razpoloženo za obiskovanje gledaliških predstav.

Kakor že rečeno, moramo obžalovati, da je bila benefična predstava pevskega zbora slabo obiskana. Tem večja zasluga zbora je, da slabi obisk ni čisto nič neugodno uplival na proizvajanje petja in na igro, da si bi bilo to umevno. Ker se to ni zgodilo, je to najlepši dokaz, da delajo pevke in pevci res iz ljubezni in s pravim navdušenjem za stvar.

Umeje pa se, da ta slab obisk ni mogel napraviti ravno ugodnega utisa na pevce, ki so se vso sezono trudili brez-

Podpisana tvrdka naznanja, da so bile včeraj izžrebane sledeče 3 številke:

**12072, 12217,
11683.**

Posestniki teh števil naj blagovolijo priti po darila.

Z odličnim spoštovanjem

BOHINEC & C.,

trgovina izgotov. oblek v Trstu,
ulica delle Tori št. 2 (za cerkvijo
sv. Antona novega).

Kaj je

Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter tisočev praktičnih zdravnikov tu-zemstva in inozemstva pri-poročeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrasle; ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Kdor hoče elegantno obleko, naj si ogleda trgovino Bohinec & Comp., Trst za cerkvijo sv. Antona, pa ne samo izlozbe, temveč kaj se potrudi v trgovino in preprčal se bode, da ima ta domača tvrdka res velikansko zalogo najlepših oblek.

Izgotovljene obleke za moške Ali' Artigiano

Velika izbira močnih hlač, in otroke TRST, ul. Arcata št. 9
srajc itd. za delavce. 61 vogal ul. Sapone

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „Ali' Alpinista“ v Via Sebastiano št. 7.
Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd.
MLUVI ČESKY! **MLUVI ČESKI!**

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere št. 10 — TRST

V sredo dne 19 in v četrtek dne 20. aprila:

1. 50 stopinj v senci, komično. - 2. Afrikanke ptice, po naravi. - 3. Ljubezen in Garzolina, drama. - 4. Pogumen zaročenec, komično, za smeh.

V petek dramatičen večer z eno uro trajajočim programom

Veliki dohodi za pomladansko in letno sezono!

Velika zaloga manufakturnega blaga

Ulica Nuova št. 36 - M. AITE, Trst - v vogal ul. S. Lazzaro 5. — PODRUŽNICA — v ulici S. Lazzaro 5.

V obeh rodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tudi velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prticev, ter vsake vrste perila tudi od bombaža ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odevi, kakor tudi koltri lastnega izdelka. Pletenice, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. — VELIKANSKI IZBOR SNOVIJ za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Blago, katero ne ugaja, se zamenja ali pa se vrne denar, brez zadržka.
CENE NIZKE IN BREZ KONKURENCE. POSKUŠATI IN SE PREPRIČATI.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj

AMBULATORIJ

v TRSTU, v ulici San Nicolò št. 9 (nad
Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in 5.1/2 do 6.1/2 pop

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke „ „ platna „ 4—18
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke „ „ platna „ 6—12
Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.
Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarstvo stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKIE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica

opremljena z najnov. stroji nudi parketne desice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino! Strgarski oddelek nudi vse v strgarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka interesantom brezplačen

329

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši.

registrovana zadruha z

omejenim poročtvom

Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I n. - (uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje

Rentni davak od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.

Posojila daje na vključbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave

po 5 1/2%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0

Uradne ure: od 9.—12. ure popoldne in od 5.—6. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nede-

ljah in praznikih je urad zaprt. Poštno - hranilnični račun 816-004.

ima najmodernejše varnostno ocelice za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne knjižice, s katerimi se najuspešneje navajštediti svojo deco.

plačno, a jim je občinstvo pri benefični predstavi izkazalo svojo hvaležnost z — odsojnostjo! Posebno vspodbujevalno kaj takega gotovo ne more uplivati.

Po drugi strani bi bilo vendar krivo mnenje, da je to kakšna afrenta proti pevskega zboru. Mi smo uverjeni, da naše gledališko občinstvo ve ceniti zasluge zboru. A če je bila benefična predstava kljub temu slabo obiskana, je temu kriv pač v prvi vrsti slabo izbran dan, ko je vse hitelo ven, a se je vsakdo zanašal na to, da že drugi napolnijo gledališče tudi brez njega.

S prihodnjo predstavo se zaključijo letošnja sezona slovenskega gledališča. Ob tej priliki uprizori se drama našega domačega avtorja:

„VERONIKA DESENIŠKA“.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

FENICE. — Včerajšnja uprizoritev Léharjeve opere „Grof Luksemburški“ je bila v vsakem oziru boljše od lanske. Odlikovali so se g. a. Blacco s svojim obsežnim in lepim glasom v ulogi Angele, gosp. Herling v ulogi grofa, g. a. Theren je bila srčkana Fleurette in komik Guttmann v ulogi kneza Bazila. Tudi scenerija je bila okusna.

Danes zopet „Grof Luksemburški“. — Jutri „Jesenski manevri“.

POL. ROSSETTI. — Novellijeva dramatična družba vprizori danes zvečer noviteto Enrica Novellija, ki je postal pridren dramatičen pisatelj pod psevdonimom „Yambo“. Naslov novega komada se glasi „La novella del calcio“.

EDEN. Varijetetna predstava z novim, zanimivim vsporedom.

DAROV I.

— Za svetoivansko CM podružnico nabrali komisariji pri otvoritvi osmice Škabarjeve 2 K; g. Trampuš, ker ga g. Furlani ni pustil plačati računa K 1, Vanči Bati le ore 1 K. Skupaj 4 K.

— Vinku Perušku, blagemu možu, v čast in spomin njegovi v gostilni „pri Francu“ ulica Ireneo zbrani prijatelji za moško CM podružnico K 12. — Denar hrani Trž. pos. in hranilnica.

Vesti iz Goriške.

Zrakoplov nad Sežano. V soboto ob 8. uri jutraj je plaval nad Sežano, do 3000 metrov visoko, zrakoplov v smeri proti Trzinu. Na zrakoplovu je vihrala zastava. Dvigal se je celo nad oblake, da si so stali onega dne visoko. Sodiijo, da je bil to kak vojaški zrakoplov.

Aviatik Albert Lettis je došel v Gorico s svojim Bleuet-monoplanom ter priredi kmalu letalne poskuse.

Laški srednješolci v Gorici priredijo dne 22. t. m. ples, katerega čisti dobiček dobi laška „mensa accademica“ na Dunaju.

Slana se je zadnjih par dni pojavila okoli Gorice. Škode ni napravila mnogo.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Kolesarsko društvo Idrijska dolina“ s sedežem na Slapu (pol. okraj Tolmin).

Pretep v Mirnu. Dragonec utonil v Vipavi. Na velikonočno nedeljo zvečer je v Mirnu nastal velik pretep mej Pečani in Mirenci. Štirje navzoči dragonci so se tudi umešali v pretep. Eden dragoncev je bil skočil v Vipavo ter jo je preplaval, potem pa se je baje z nova vrgel v Vipavo in utonil. Doma je bil iz Gradca.

Pri okrožni sodnji v Gorici je razpisano mesto okrajnega sodnika. Prošnje je predložiti predsedništvu do 27. aprila t. l.

Vesti iz Istre.

Občinske borbe v Rovinju. V Rovinju je bil svojedobno občinski zastop razpuščen in od tedaj občinske posle vodi poseben upravni odbor, dokler se ne konstituirajo novi že izvoljeni občinski zastop. Ker pa je vlada vodstvo volitev poverila posebnemu vladnemu organu, se je rešeni upravni odbor pritožil proti temu na upravno sodišče. To sodišče pa je te dni odbilo pritožbo.

Nesreča z avtomobilom. Iz Opatije: Pri Voloski je avtomobil kneza Koburga podrl na tla volosko-opatijskega župana dr. Andr. Stangerja, ter ga poškodoval. Boje se, da si je dr. Stanger pretresel možgane.

Namestnik princ Hohenlohe na Lošnju in Čresu. Iz Malega Lošinja poročajo: Namestnik princ Hohenlohe je v soboto jutraj z vladnim parnikom „Pelagosa“ pospel v Lošinj in si je ogledal šolo, bolnišnico, zdravilišča Veliki Lošinj in Cigale. Popoldne se je namestnik podal na otok Sušak. V nedeljo je bila izročena promet okrajna cesta Mali Lošinj-Čres. Namestnik je nadalje obiskal Osor in Čres. Iz Čresa se je potem podal na Brione.

Ogleda treba nasloviti na
informativni oddelček „Edinost“

Mebilirana soba se odda takoj. Ulica Commerciale 32, polu nadstropje. 684

Šivalni stroji že rabljeni, čevljarški, krojaški in šiviljski se prodajo
Ul. Arcata 19 677

Kolo (Courier) s prostim tekem se prodaja K 100
Ulica Commerciale 18, trgovina. 675

Kupim zemljišče 600 sežnjev veliko na suhem in solnčnatem kraju v Ajdovščini ali Vipavi pri tekoči vodi. Ponudbe s ceno poslati: Herman Kollarsich, Caffè Corso, Trst. 679

Mlad trgovski pomočnik arbake narodnosti, dobre družine, ki govori razum materinega jezika nemško in romunsko, išče mesto v mali kolonialni trgovini. Za prvi čas bi služil brezplačno. Ponudbe na „Edinost“ pod „Trgovski pomočnik“. 676

Od ikovana babica Ana Badalič v Zg. Cjarskih št. 150, se prioroča. 673

Pristni, dober brinjevec se vidi pri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5 Trgovina jestvin in kolonial. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidovec

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst. Via delle Poste 10. — G. RICA, gospodarka ulica 7 Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zau: no k njemu. 315

Albanija in Albanci. Spisal: Niko Ninič. Cena 20 vin. Albansko vprašanje je zopet na dnevnem redu in dežela v revoluciji. Kogar torej zanima ta čudna dežela, naj kupi gori omenjeno zanimivo brošurico, ki se dobi v vseh slov. knjigarnah. 717

Odda se lepa meblirana soba s brano. V. Molin grande št. 44, II. nadstr., vrata 8. 651

Mlin z dvema kolesi, motor na bencin se v delovanju, v dobrem stanju, se prodaja po nizki ceni. Naslov pove Edinost pod Mlin št. 671. 61

Gostilničarja

se išče

za „Narodni dom“ v Buzetu

Informacije pri podpisnem društvu.

Potrošno obrtno gospodar. društvo v Buzetu.

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-najboljše kavno pridelatek Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. 0000

1-nadstropna hiša

nad ulico Rosetti, z vrtom pred in dvoriščem z vodnjakom zadej hiše in najkrajnjim razgledom na vse mesto tja do Miramara na eno in do Pirana na drugo stran, kakor nalašč za one, ki nočejo biti oddaljeni od mesta, a vendar uživati mir dežele — je na prodaj ali pa se odda v najem. — Povprašati je v uredništvu.

Dvokolesa, šivalni in kmetijski stroji

gramofoni se dobivajo po čudovito nizki ceni pri **Batjelu v Gorici**

Stolna ulica št. 3-4. Mehanična delavnica. Prodaja tudi na obroke. Ceniki franco. OPOMBA. Kdor mi dvokolo, gramofon in šivalni stroj prodaja, dobi za nagrado eno novo dvokolo.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer zobotehnik

Sprejema od 9-1 in od 3-6.

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5, II.

Podpisani nov lastnik naznanja, da je odprl

mesnico

v Trstu, ul. Giovanni Boccaccio št. 6

dobro preskrbljeno z domačim in graškim mesom prve vrste, kakor tudi z teletino, jančkom, perutnino in skopičem iz Stajerskega I. vrste in po cenah brez konkurence.

Guido Gabrielsch, lastnik

Najboljše in najcenej. gorivo

Briquettes znam. „Klara“

Izključna zaloga SILVIO MALOSS

Trst, ulica Gelsi št. 3

TELEFON 18-89.

Cena: 4 št. kilogram

s dostavljenjem franco.

Gostilna „Pri Adriji“

Trattoria „ALL' ADRIA“.

Podpisani nazn njam slavnemu občinstvu, da sem odprl gori imenovano gostilno v BARKOVJAH na obrežju št. 132. Točim samo pristna domača vina in prodajam: Belo in črno po 1.04 liter, D. eberjevo pivo po 56 st. liter.

Dobi se tudi vino spumanti po 2.40 steklenica.

Marala in vsak vrstni liker Kuhinja je vedno preskrbljena s gorkimi in mrazimi jedili.

Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom: SVOJI K SVOJIM!

Vekoslav Kocijančič.

Dr. Karl Ernst

univ. med. zobozdravnik

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5,

II. nadstropje.

Sprejema od 9-1 in od 3-6. pop.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák | V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

TRST

ul. dell. Caserm. št. 13, II. n.

ŠOLA ZA JEZIKE

Polyglotte Acquadotto št. 16

prvo nadstropje.

Nova metoda za naučenje modernih jezikov.

Izvanredno ugodna prilika!!!

Nemško 8 lekcij Kron 4 Dve 3 lekciji

Francosko 8 lekcij Kron 6 v aki: teden.

Angleško 8 lekcij Kron 6

Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik Prof. Paolo Marquardt.

„Antonio Spanghero“

DEKORATIVNI SLIKAR

Naslednik tvrdke DELALNICA: DOMENICO DELISE. Via Madonna 7.

Telefon 160 Trst Telefon 160.

VELIKA ZALOGA. — Papir za

tapeciranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbna dela in

dekoracije za sobe. — SPECIJALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

Hans Schmidt

tehnični zobozdravnik

TELEFON

št. 1085.

TRST

ul. della Zonta št. 7, I.

1905

Bogomil Pino

bivši urar v Sežani

ima svojo novo prodajalno

UR

v TRSTU ul. Vine. Bellini

št. 13 .. nasproti cerk.

sv. Ant. nov.

VERIŽICE

po tov. cenah

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.

Telefon št. 251, Rim. II.

Vozno podjetje

Tvrška Ant. Schepitz

Naročajo se vozovi: Piazza Stazione št. 5, telefon 1441. Barkovlje, telefon št. 1023.

Zdravilno pivo (dvojnega kvasa)

založna znamka „SVETI ŠTEFAN“

Zdravilni profesorji Cervelli, Garzilli, Cassini, Fiore in Mancini iz Rima, zdravnik Lizza iz Neapolja ter še več drugih so izjavili, da je to pivo ne samo izvrstnega okusa, ampak tudi koristno za nerazvite in anemične in vrhu tega za konvalescente in matere, ki dojijo.

Prodaja se v boljših prodajalnah jestvin.

Zaloga: v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201

Zaloga v Gorici pri gg. A. & F. Anderwald, Corso G. Verdi 32. (A)

Hotel Balkan

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji.

CENE ZMERNE. J. Kögl.

Hotel Balkan